

دین و زندگی ۱

آموزش و تست
پُر از تست‌های دوست‌داشتنی

• داود محمدی • زهرا جعفری یزنی
مدیر و ناظر علمی گروه معارف: سید هادی هاشمی

مهروماه

تقدیم به پدرم! به استوارترین تکیه گاهم
تقدیم به مادرم! به سنگ صبور زندگی‌ام
زهرا جعفری یزنی

تقدیم به سرکار خانم محبّی
همسر مهربون من
و مادر مهربون‌تر محمد رضا
داود محمدی

سخن نخست

بیا تا گل برافشانیم و می در ساغر اندازیم فلک را سقف بشکافیم و طرحی نو دراندازیم

«حضرت حافظ»

دانش‌آموزان عزیز! فرزندان دلبندم!

انتشارات مهروماه وارد مرحله جدیدی از فعالیت‌های آموزشی خود شده است. هم‌زمان با تحول اساسی در سیستم آموزش کشور و ایجاد تغییرات بنیادین در کتاب‌های درسی، جمعی از بهترین اساتید و مؤلفین توانمند کشور در «مهروماه» گرد هم آمده‌اند تا برای شما کتاب‌هایی را به رشته تحریر درآورند که از خواندن آن‌ها لذت برده و دوستشان داشته باشید. کتاب‌هایی که در شکوفایی توانمندی‌های شما عزیزان دلبندم، جداً اثرگذار باشند.

اساتید و مؤلفانی که در کتاب‌های جدید مهروماه (دهم، یازدهم و سال آینده، دوازدهم) دست به قلم شدند، علاوه بر برخورداری از تمام ویژگی‌های یک مؤلف آموزشی خوب مانند سواد علمی بالا، تجربه کافی در تدریس و تألیف و ...، یک ویژگی دیگر هم دارند؛ ویژگی که شاید محور زندگی اینجانب و رکن اساسی تمام فعالیت‌های آموزشی مهروماه را تشکیل می‌دهد: عشق به فرزندانمان. ما این مهر و عشق را با هیچ مبلغ و ثروتی عوض نمی‌کنیم، حتی اگر آن مبلغ در حد عدد آووگادرو باشد!

فرزندان همچون ماه من!

برای این که کتاب‌های مهروماه در این دوره جدید، بیش‌ترین کارایی آموزشی را در جهت موفقیت شما داشته باشند، تدابیر فراوانی اندیشیدیم: شورای تألیف تشکیل دادیم، کارآمدترین مدیران آموزشی و مؤلفان برجسته را گرد هم آوردیم، کتاب‌ها براساس شیوه‌نامه‌هایی متکی بر چند دهه تجربه موفق نگاشته شدند، چندین لایه ویراستار (از دانشجویان فرهیخته و نابغه گرفته تا اساتید بنام کشور) به کار گرفتیم تا از غلط‌های علمی، محاسباتی، تایپی و ... اثری باقی نماند.

گروه‌های تولید و هنری مهروماه نیز با هدایت مستقیم مدیر فرزانه مهروماه، جناب احمد اختیاری، سنگ تمام گذاشتند تا کتاب‌هایی تولید شوند همچون ماه! کتاب‌هایی که برازنده نام وزین «مهروماه» اند.

شاید مناسب باشد که تعدادی از مهم‌ترین انواع کتاب‌های کمک آموزشی مهروماه را برای شما معرفی کنم:

۱ کتاب‌های آموزش و کار: در این کتاب در مورد هر مبحثی که در مدرسه توسط دبیر محترم تدریس می‌شود یا خودتان از کتاب درسی مطالعه می‌کنید، ابتدا آموزش مختصر و مفید و البته کاملی از آن مبحث داده شده و سپس تمرین‌هایی ارائه شده که با حل آن‌ها می‌توانید تمام قسمت‌های تدریس شده یا مطالعه شده از کتاب درسی را، به خوبی فرا گرفته تا بر کتاب درسی با تمام جزئیات آن، مسلط شوید.

۲ کتاب‌های تست: در این کتاب‌ها، برای هر مبحث معین، ابتدا درس‌نامه‌ای مفید و جذاب و سپس تست‌های مربوط به آن مبحث ارائه شده است. درس‌نامه‌ها شامل مفاهیم و مطالب اصلی و بنیادی بوده و به نکات حاشیه‌ای که دور از موضوع محوری و اصلی‌اند، پرداخته نشده است. از طرفی، ضمن ارائه پاسخ تشریحی تست‌ها، برخی از نکات ویژه تستی در قالب «راهبردهای آموزشی» بسیار کاربردی و منحصربه‌فرد آورده شده است. همین‌طور، در برخی از کتاب‌های تست (مانند درس شیرین شیمی!) در کنار پاسخ تشریحی تعدادی از تست‌ها، ایستگاه‌های «شارژینگ» آمده است تا دانش‌آموزان در موضوعات مورد نظر، خیلی خوب شارژ شوند. با حل تست‌های این کتاب‌ها و مطالعه پاسخ‌های کاملاً تشریحی آن‌ها و نیز درس‌نامه‌ها، راهبردها و شارژینگ‌ها، موفقیت در آزمون‌ها و کنکور امری طبیعی و آسان خواهد بود.

۳ کتاب‌های آموزش فضایی: ویژگی اساسی این کتاب‌ها، ارائه آموزش کامل درس، مفاهیم و همین‌طور، پرسش‌هایی است که دانش‌آموزان با حل آن‌ها، در امتحانات مدرسه با قطعیت به نمره ۲۰ رسیده و از طرفی، پایه آموزشی لازم برای حمله به تست‌ها را پیدا خواهند کرد. ضمناً، در این کتاب‌ها، ضمن ارائه درس در هر مبحث، پرسش‌های جالبی از طرف سه دانش‌آموز به ترتیب قوی، متوسط و نسبتاً ضعیف پرسیده می‌شوند که پاسخ به این پرسش‌ها، مکمل خوبی برای درس‌های ارائه شده است.

۴ کتاب‌های لقمه: ابعاد این کتاب‌ها، کوچک بوده و بنابراین می‌توانند همانند تلفن همراه، همه جا همراهتان باشند. اندازه و فرم این کتاب‌ها و نیز مطالب تألیف‌شده در آن‌ها به گونه‌ای تنظیم شده‌اند که مطالعه این کتاب‌ها همه جا میسر است: در مترو و اتوبوس، توی هواپیما، توی رختخواب و حتی شاید زیر دوش حمام!

۵ کتاب‌های امتحانوفن: این کتاب برای هفته‌های آخر قبل از امتحان و شب امتحان طراحی و تألیف شده است. یکی از ویژگی‌های این کتاب، مجهز بودن آن به خلاصه درس‌های «کپسولی» منحصر به فرد است. در مجموع ده سری امتحان بارمبندی شده استاندارد با رعایت تمام ضوابط آموزش و پرورش در آن ارائه شده و علاوه بر پاسخ‌های لازم برای گرفتن نمره کامل، توضیحات اضافی جهت شيرفهم شدن دانش‌آموزان نیز در کنار پاسخ‌ها آمده است.

غير از پنج نوع کتاب مذکور انتشارات مهروماه، کتاب‌های دیگری هم برای نظام جدید آموزشی منتشر خواهد کرد که هر کدام به جای خود، مفید و دوست‌داشتنی هستند؛ از جمله سری کتاب‌های معجزه کنکور، کتاب‌های آزمون، کتاب‌های جمع‌بندی و کتاب‌های جامع کنکور. اطلاعات لازم در مورد تک‌تک این کتاب‌ها را می‌توانید از طریق سایت مهروماه به آدرس mehromah.ir به دست آورید.

با آرزوی توفیق روزافزون همه فرزندان میهنم
مدیر شورای تألیف
محمدحسین انوشه

مقدمه

به نام خدا

بچه‌ها سلام!

بذارید قبل از این که بریم سراغ مقدمه، یه نکته آموزشی جالب رو با هم مرور کنیم؛ می‌دونید میزان یادگیری شما در یه مطالعه آموزشی به چه چیزایی برمی‌گرده؟ بیاید با هم از زبون محققا جواب این سؤال رو بررسی کنیم:

- اگه شما یه مطلب رو بدون هیچ دخل و تصرفی بخونید - اصطلاحاً خام خام - میزان یادگیریتون حدود ۳۰ درصده.
- اگه دست به قلم بشید و زیر موارد مهم رو خط بکشید این ۳۰ درصد تا ۵۰ درصد افزایش پیدا می‌کنه.
- حالا اگه خیلی حوصله به خرج بدید و علاوه بر نشونه‌گذاری مطالب، خلاصه‌نویسی هم کنید، می‌تونید بازده رو تا ۷۰ درصد هم بالا ببرید.
- اگه دیگه خیلی پایه باشید (که من فک نمی‌کنم!) و مراحل قبلی رو روی نمودار درختی هم پیاده کنید می‌تونید ۱۰۰ درصد مطالب رو به خاطر بسپارید و این فوق‌العاده‌ست....
- شاید باورتون نشه اما باید بگم که : در این کتابی که شما برای یادگیری دین و زندگی انتخاب کردید، ما همه این مراحل رو براتون پیاده کردیم تا شما بی دردسر بتونید دینی رو یاد بگیرید.

ویژگی‌های درسنامه‌های کتاب

- ما برای شما تمام قسمت‌های مهمی که نیاز به زوم کردن داره رو با یه رنگ دیگه نشونه‌گذاری کردیم.
- شما در این کتاب تنها مطالبی رو می‌بینید که باید ببینید و مابقی درس، قابلیت طرح تست یا سؤال تشریحی رو نداره. (پس به خلاصه‌نویسی هم نیاز ندارید.)
- بالأخره این که تمام مطالب پر اهمیت، نموداری شده تا یه مجموعه ساده و دوست‌داشتنی از دروس در اختیار شما قرار بگیره.

ویژگی‌های تست‌های تمرینی و آزمون‌ها

- در هر درس ما کلی تست استاندارد و حرفه‌ای براتون طرح کردیم تا تمام نکات رو با تست زدن مرور کنید.
- بعد از هر ۳ درس و بعد هر ترم ما یه آزمون ۲۰ سؤاله طراحی کردیم تا به راحتی نکات، در قالب تست براتون یادآوری بشه.
- آخر کار هم با یه آزمون عبارات، سعی کردیم که همه عبارات‌های مهم درس‌ها رو براتون یادآوری کنیم.

ویژگی‌های پاسخنامه

- ما برای هر سؤال، یه پاسخنامه خوب و کامل آوردیم که تمام جوانب سؤال رو پوشش داده.
- در بین پاسخ‌ها یه باکس جذاب با عنوان «ایستگاه آموزش» رو خواهید دید که با یه متن خودمونی، نکات کلیدی سؤال رو براتون توضیح داده.

تشکرنامه

■ ریاست محترم انتشارات

لازم می‌دانیم که اول از آقای احمد اختیاری تشکر کنیم که انصافاً عنایت ویژه‌ای نسبت به این کتاب و گروه معارف داشته و دارند.

■ مدیر محترم شورای تألیف

رابطه دوستانه استاد محمد حسین انوشه عزیز با اعضای گروه معارف از مهم‌ترین فاکتورهای پیش‌برد کار این گروه به شمار میره.

■ مدیر محترم گروه معارف

بدون شک مهم‌ترین پشتوانه علمی این کتاب، تجربه‌های ارزشمند استاد بزرگوار، آقای سید هادی هاشمی عزیز بود که بی‌دریغ در اختیار ما قرار گرفت.

■ مسئول فنی گرانقدر تولید

تلاش بی‌وقفه جناب آقای رضا باغبانی عزیز و دغدغه‌ایشون برای اتمام هر چه سریع‌تر کار (که گاهی تا پاسی از شب هم به طول می‌انجامید) به موفقیت کتاب کمک شایانی کرد.

■ استاد ویراستار

کار ویراستاری، اون هم در درس معارف، کاری نیست که هر کسی از پیش بر بیاد اما جناب آقای روزبه اسحاقیان با صبر و شکیبایی زیاد این کار رو شدنی کردند.

همچنین سرکار خانم زهرا عابدین و کوثر اکبری دو عزیز بودند که از هیچ تلاشی برای بهبود کیفی کتاب مضایقه نکردند.

■ گروه صفحه‌آرایی

دوست عزیز و بزرگوار جناب آقای علیرضا بهستانی که با بذل توجه و حوصله‌ای که به خرج دادند، با همراهی سرکار خانم‌ها ساناز کلانتری و نگار عبادیان‌زاده، کار سنگین صفحه‌آرایی کتاب رو به شایستگی به سرانجام رساندند. لازم به ذکره که خانوم نیره‌السادات نواب، در حروفچینی این کتاب دقت بالایی به خرج دادند.

■ واحد هنری

اساتید هنرمند این واحد، آقایان محسن فرهادی، تایماز کاویانی و حسین شیر محمدی که از هیچ تلاشی برای کیفیت بخشیدن به این کتاب دریغ نکردند.

فهرست

۹

۱۰

۱۸

۲۶

۳۵

۳۸

۴۹

۵۷

۶۵

۶۹

۷۰

۸۱

۸۹

۹۹

۱۰۲

۱۱۱

۱۱۸

۱۲۵

۱۲۸

۱۳۱

۱۳۵

۱۳۶

۱۴۳

بخش اول تفکر و اندیشه

درس اول: هدف زندگی

درس دوم: پر پرواز

درس سوم: پنجره‌ای به روشنایی

آزمون ۱ (دروس ۱ تا ۳)

درس چهارم: آینده روشن

درس پنجم: منزلگاه بعد

درس ششم: واقعه بزرگ

آزمون ۲ (دروس ۱ تا ۶)

بخش دوم قدم در راه

درس هفتم: فرجام کار

درس هشتم: آهنگ سفر

درس نهم: دوستی با خدا

آزمون ۳ (دروس ۷ تا ۹)

درس دهم: یاری از نماز و روزه

درس یازدهم: فضیلت آراستگی

درس دوازدهم: زیبایی پوشیدگی

آزمون ۴ (دروس ۷ تا ۱۲)

آزمون عبارات

آزمون جامع

پیوست دروس ویژه انسانی

درس سوم: خود حقیقی

درس دهم: اعتماد بر او

پر پرواز

درس دوم

عوامل و موانع رشد

• سرمایه‌های انسان

خداوند آن چه که در آسمان‌ها و زمین است را برای انسان آفریده و برای این که بتواند به هدف خلقت یعنی **تقرب به خدا** دست یابد، سرمایه‌هایی در اختیارش قرار داده است.

حرکت در مسیر کمال نیازمند **شناخت سرمایه‌ها** و **شناخت موانع** است. (خودشناسی سودمندترین دانش)

❶ عقل

قوة **تشخیص‌دهنده** که راه را به انسان نشان می‌دهد.

تدبّر:

آیه: اگر گوش شنوا داشتیم یا تعقل می‌کردیم در میان دوزخیان نبودیم. (ملک ۱۰)

پیام: عقل، عامل **عدم حضور در میان دوزخیان**

آیه: آن‌ها (دشمنان اسلام) را متحد می‌پنداری در حالی که دل‌هایشان پراکنده است، این به خاطر آن است که آن‌ها قومی هستند که **تعقل نمی‌کنند**. (حشر ۱۴)

پیام: تعقل، عامل **وحدت و اتحاد**

آیه: آن‌ها هنگامی که مردم را به نماز فرا می‌خوانند، آن را به مسخره و بازی می‌گیرند؛ این به این خاطر است که آن‌ها گروهی هستند که **تعقل نمی‌کنند**. (مائده ۵۸)

پیام: عدم بهره‌مندی از تعقل سبب **تمسخر احکام دین**

❷ اختیار

إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا (انسان ۳)

ما راه را به او نشان دادیم، یا سپاس گزار خواهد بود یا ناسپاس.

پیام: وجود **اختیار** سبب می‌شود که انسان **مسئول سرنوشت** خویش باشد.

• هدایت **لازمه** حرکت از روی اختیار است.

• **شکر** نعمت به معنای **هدایت‌پذیری** است.

❸ فطرت یا سرشت خدا آشنا

امام علی علیه السلام «هیچ چیز را ننگریستم مگر این که **خدا را قبل از آن، بعد از آن و با آن** دیدم.»

دوست نزدیک تر از من به من است

چه کنم با که توان گفت که او

دوست نزدیک تر از من به من است

در کنار من و من مهجورم

❹ شناخت نیکی و گرایش به آن، شناخت بدی و بیزاری از آن

وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا (شمس ۷ و ۸)

سوگند به نفس و آن که سامانش بخشید، آن‌گاه بدکاری و تقوایش را به او الهام کرد.

پیام: منظور از نفس، **حقیقت وجود انسان** است.

• **خداوند** به دلیل گرایش نفس انسان به خوبی، به آن قسم خورده است.

❺ نفس لوامه (سرزنش‌گر در برابر گناهان)

وَلَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ (قیامت ۲)

و سوگند به نفس ملامت‌کننده

پیام: **خداوند** به خاطر اهمیت نفس لوامه به آن **سوگند** خورده است.

• لوامه به معنای **بسیار سرزنشگر** است که همان **وجدان اخلاقی** به شمار می‌رود.

گرایش انسان به نیکی‌ها **علت** شکل‌گیری این نفس است.

کار این نفس **پس از ارتکاب به گناه** و به صورت فرو بردن انسان در اندیشه جبران است.

❻ پیامبران الهی

خداوند پیامبران و پیشوایان را به همراه **کتاب** به سوی ما فرستاده است.

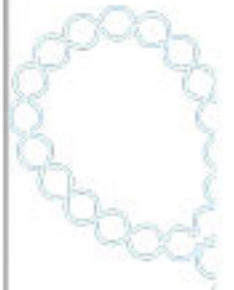
کار آن‌ها **نشان دادن راه سعادت** و **کمک به پیمودن راه حق** است.

کتاب تست

۱۸

دین و زندگی ۱

مهرماه

تناسب توانایی با هدف

هدف و مسیر هر کسی با **توانایی و سرمایه‌اش** هماهنگی دارد.
هدف انسان **متفاوت** از حیوانات است چون سرمایه‌هایش بیش از آن است.

موانع رسیدن به هدف

۱. نفس اماره (فرمان‌دهنده به بدی‌ها)

عاملی است **درونی** که انسان را از پیروی **عقل و وجدان** باز می‌دارد.

امام علی علیه السلام: «**دشمن‌ترین دشمن تو همان نفسی است که در درون توست.**»

۲. شیطان

عاملی است **بیرونی** که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و **سوگند یاد کرده** انسان را فریب دهد و از بهشت باز دارد.
کار او **وسوسه کردن و فریب دادن** است.

در **روز قیامت** شیطان به اهل جهنم می‌گوید: خداوند به شما **وعده حق داد**؛ اما من به شما وعده‌ای دادم و خلاف آن عمل کردم. البته من بر شما **تسلطی نداشتم**؛ فقط شما را به گناه دعوت کردم، این خودتان بودید که دعوت مرا پذیرفتید. امروز خود را سرزنش کنید نه مرا، نه من می‌توانم به شما کمکی کنم و نه شما می‌توانید مرا نجات دهید.
تدبیر:

آیه: شیطان می‌خواهد به وسیله **شراب و قمار** در میان انسان‌ها **عداوت و کینه** ایجاد کند و آن‌ها را از **یاد خدا و نماز** باز دارد.

(مائده ۹۱)

آیه: شیطان هر کار را که گناهکاران می‌کردند در نظرشان زینت داد. (انعام ۴۳)

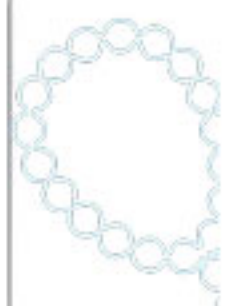
آیه: کسانی که بعد از روشن شدن هدایت برای آن‌ها، پشت به حق کردند، شیطان **اعمال زشتشان** را در نظرشان زینت داده و آنان را با **آرزوهای طولانی** فریفته است. (محمّد ۲۵)

اندیشه و تحقیق

- آیا وجود شیطان، مانع اختیار و اراده ما در تصمیم‌گیری‌ها می‌شود؟
خیر، شیطان هرگز اختیار و اراده انسان را از او نمی‌گیرد. او صرفاً تشویق‌کننده و وسوسه‌گر به گناه است، نه اجبارکننده. این خود ما هستیم که به او اجازه وسوسه می‌دهیم یا راه فریب را بر او می‌بندیم.
- چه رابطه‌ای میان «توانایی‌ها و سرمایه‌ها» و «هدف» وجود دارد؟
هدف و مسیر هر کس با توانایی‌ها و سرمایه‌هایش هماهنگی دارد. یعنی سرمایه اندک موجب روی آوردن به کارهای کوچک می‌شود و هرچه سرمایه افزون گردد، هدف‌های بزرگ‌تری را مدنظر قرار می‌دهد.

تست‌های درس دوم

- با گام برداشتن به سوی چه چیزی رشد و کمال انسان و در نتیجه رستگاری او میسر می‌شود و اولین گام در این حرکت کدام یک می‌باشد؟
(۱) خداشناسی - خودشناسی (۲) عبودیت - خودشناسی (۳) خداشناسی - عبودیت (۴) عبودیت - خداشناسی
- در مسیر کمال گام خودشناسی محسوب می‌شود که در بین علوم دانش به شمار می‌رود.
(۱) مهم‌ترین - عالی‌ترین (۲) اولین - عالی‌ترین (۳) مهم‌ترین - سودمندترین (۴) اولین - سودمندترین
- در بحث سرمایه‌های انسان کدام گزینه دارای مفهوم صحیحی نمی‌باشد؟
(۱) سرمایه‌های انسان به برتری بالقوه او نسبت به سایر مخلوقات اشاره دارد.
(۲) بهره‌مندی از نعمات آسمان و زمین که برای انسان خلق شده‌اند امری است که خداوند توانایی بهره‌مندی از آن را در وجود انسان قرار داده است.
(۳) شناخت سرمایه‌ها و موانع کمال در سیر تعالی انسانی کافی است.
(۴) نعمات مادی و معنوی و کرامتی که خدا برای انسان قائل شده بیانگر جایگاه ویژه اوست.

۴. کدام یک از موارد زیر از ثمرات سرمایه عقل به شمار نمی‌رود؟

- (۱) دریافتن حقایق و دوری از جهل و نادانی
- (۲) تفکیک حق از باطل و حرکت به سوی حق
- (۳) تشخیص مسیر صحیح زندگی از راه‌های غلط
- (۴) متفاوت جلوه دادن درست و غلط

۵. ابزار کشف حقایق عالم چیست و مهم‌ترین کارکرد آن چه می‌باشد؟

- (۱) عقل - تشخیص راه درست (۲) فطرت - تشخیص راه درست (۳) عقل - ترغیب به راه درست (۴) فطرت - ترغیب به راه درست

۶. کدام یک از عبارات زیر از آیه «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ، إِمَّا شَاكِرًا وَّ إِمَّا كَفُورًا» قابل برداشت نیست؟

- (۱) هدایت یافتن به منزله شاکر بودن است.
- (۲) چون انسان اختیار دارد پس هر انتخابی از سوی او محترم است.
- (۳) از ملزومات اختیار برای انسان هدایت است.
- (۴) هدایت الهی نشان‌دهنده اختیاری بودن کمال انسان است.

۷. کدام یک از برداشتهای زیر از عبارت قرآنی «إِمَّا شَاكِرًا وَّ إِمَّا كَفُورًا» قابل استنتاج نیست؟

- (۱) انتخاب راه غلط در زندگی، کفر نعمت هدایت است.
- (۲) انسان مسئول سرنوشت خویش است.
- (۳) انسان می‌تواند با اختیار خود راه درست و غلط را تشخیص دهد.
- (۴) انسان گناهکار باید مجازات خطای اختیاری خود را بپذیرد.

۸. کدام یک گزینه‌های زیر، توضیح درستی درباره آیه «و لَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ» نمی‌باشد؟

- (۱) ارزش این نفس به قدری است که خدا به آن قسم می‌خورد.
- (۲) این نفس باعث می‌شود مسیر درست زندگی را از راه‌های غلط تشخیص دهیم.
- (۳) همان نفس سرزنشگر است که در هنگام گناه انسان را ملامت می‌کند.
- (۴) وجود این نفس از گرایش انسان به نیکی نشأت می‌گیرد.

۹. سرمایه‌ای که راه سعادت را نشان می‌دهد کدام است و مکمل آن کدام سرمایه می‌باشد؟

- (۱) هدایت پیامبران و پیشوایان - نفس لوآمه
- (۲) تعقل - نفس لوآمه
- (۳) هدایت پیامبران و پیشوایان - کتاب
- (۴) تعقل - کتاب

۱۰. رانده شدن شیطان از درگاه خدا عدم فرمان برداری او بوده و این که به انسان خطاب می‌کند «خود را سرزنش کنید نه مرا» نشانگر است.

- (۱) معلول - علیت اختیار در ارتکاب به گناه
- (۲) علت - علیت اختیار در ارتکاب به گناه
- (۳) معلول - معلولیت اختیار در ارتکاب به گناه
- (۴) علت - معلولیت اختیار در ارتکاب به گناه

۱۱. میل سرکش در انسان معلول پیروی از کدام مانع کمال است و چگونه مانعی به شمار می‌رود؟

- (۱) نفس اماره - درونی (۲) نفس اماره - بیرونی (۳) شیطان - درونی (۴) شیطان - بیرونی

۱۲. شیطان سوگند یاد کرده که انسان را از رسیدن به چه چیزی بازدارد؟ و در این مسیر تنها راه نفوذی او کدام است؟

- (۱) کمال - ایجاد میل سرکشی در انسان
- (۲) بهشت - ایجاد میل سرکشی در انسان
- (۳) کمال - وسوسه و فریب انسان
- (۴) بهشت - وسوسه و فریب انسان

۱۳. در روز قیامت شیطان به اهل جهنم چه می‌گوید و چه عاملی را دلیل اصلی گمراهی انسان بیان می‌کند؟

- (۱) خدا به شما وعده حق داد و من به شما وعده دادم و خلاف آن عمل کردم - دنیاطلبی
- (۲) خدا به شما وعده حق داد و من به شما وعده دادم و خلاف آن عمل کردم - خطای اختیاری
- (۳) خدا مرا به خاطر شما طرد کرد ولی شما به خدا پشت کردید - دنیاطلبی
- (۴) خدا مرا به خاطر شما طرد کرد ولی شما به خدا پشت کردید - خطای اختیاری

۱۴. از آن جایی که و هر کس با توانایی‌های او هماهنگی دارد لذا انتظار می‌رود ما به وسعت سرمایه‌هایمان باشد.

- (۱) هدف - مسیر حرکت - همت (۲) همت - هدف - تلاش (۳) هدف - مسیر حرکت - هدف (۴) همت - هدف - آمادگی

۱۵. فرو رفتن در اندیشه جبران، اصلی به شمار می‌رود.

- (۱) علت - نفس لوآمه (۲) علت - عقل مداری (۳) معلول - نفس لوآمه (۴) معلول - عقل مداری

۱۶. خودشناسی که دانش‌ها به شمار می‌رود، گام در مسیر کمال نیز هست.

- (۱) عالی‌ترین - مهم‌ترین (۲) عالی‌ترین - اولین (۳) سودمندترین - اولین (۴) سودمندترین - مهم‌ترین

۱۷. ابزار تشخیص انسان در مسیر هدایت، چه عاملی است و کدام آیه شریفه مبین وجود اختیار در انسان می‌باشد؟

- (۱) عقل - «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَّ إِمَّا كَفُورًا»
- (۲) گرایش به خیر و نیکی - «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَّ إِمَّا كَفُورًا»
- (۳) عقل - «وَّ نَفْسٍ وَّ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَّ تَقْوَاهَا»
- (۴) گرایش به خیر و نیکی - «وَّ نَفْسٍ وَّ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَّ تَقْوَاهَا»

۱۸. سرمایه موجود در آیه شریفه بیانگر اصلی وجود نفس سرزنشگر انسان است.

- (۱) «و لَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ» - علت
- (۲) «و لَا أُقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ» - معلول
- (۳) «وَّ نَفْسٍ وَّ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَّ تَقْوَاهَا» - علت
- (۴) «وَّ نَفْسٍ وَّ مَا سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَّ تَقْوَاهَا» - معلول

پاسخ نامه تشریحی

۱۰. شیطان ابتدا نافرمانی کرد و سپس رانده شد، پس رانده شدن معلول است و این که به انسان خطاب می‌کند خود را سرزنش کند به دلیل این است که خطای انسان معلول اختیار خودش است. (یعنی علیت اختیار در ارتکاب به گناه)
۱۱. «نفس اماره» محرک میل سرکشی انسان است که یک عامل درونی به شمار می‌رود.
۱۲. «سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد و از رسیدن به بهشت باز دارد.» (وسوسه و فریب کار شیطان است.)
۱۳. «خداوند به شما وعده حق داد؛ اما من به شما وعده دادم و خلاف آن عمل کردم. شیطان در ادامه به انسان می‌گوید: این خودتان بودید که دعوت مرا (از روی اختیار) پذیرفتید (پس با خطای اختیاری به این جا رسیده‌اید).»

ایستگاه آموزش

خطای اختیاری یا جبری

دقت کنید که هیچ کار خوب یا بدی از روی جبر و بدون اختیار از سوی خدا شایسته پاداش و یا کیفر نیست و این اعمال اختیاری ماست که اهمیت دارد. جهنم جای کسانی است که با اختیار، فریب شیطان رو خوردند و از همین جهت هم شیطان به اون‌ها می‌گه خودتون رو مؤاخذه کنید نه من رو. سؤال‌هایی که مربوط به گفت‌وگوی شیطان و جهنمی‌هاست بیانگر اختیاری بودن خطای انسانه.

۱۴. هدف و مسیر حرکت هر کس با توانایی‌ها و سرمایه‌هایش هماهنگ است. هدف ما باید به وسعت سرمایه‌هایمان باشد.
۱۵. در اندیشه جبران برآمدن، ناشی از نفس لوامه است. (معلول نفس لوامه به شمار می‌رود.)
۱۶. خودشناسی سودمندترین دانش‌ها به شمار می‌رود. اولین گام برای حرکت انسان در این مسیر، شناخت انسان است.
۱۷. عقل، ابزار تشخیص انسان برای انتخاب‌هایش در مسیر کمال است و این انتخاب از اختیار ناشی می‌شود که در آیه «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ...» مطرح شده است.
۱۸. نفس لوامه یا همان نفس سرزنشگر علتی دارد که آن هم وجود «گرایش انسان به نیکی و تنفر از بدی» است که آیه «و نَفْسٍ و مَا سَوَّاهَا...» به آن اشاره می‌کند.
۱۹. نفس اماره و شیطان به ترتیب موانع درونی و بیرونی کمال هستند که از اولی با تعبیر دشمن‌ترین دشمن و از دومی با تعبیر دشمن قسم‌خورده یاد می‌شود.
۲۰. «نفس اماره» انسان‌ها را برای رسیدن به لذت‌های زودگذر دنیایی به گناه دعوت می‌کند و از پیروی از عقل و وجدان باز می‌دارد.
۲۰. اختیار انسان که آیه شریفه «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ...» به آن

۱. رشد و کمال انسان و در نتیجه رستگاری او جز با گام برداشتن به سوی این هدف (عبودیت) میسر نمی‌شود و اولین گام برای حرکت انسان در این مسیر، شناخت انسان است.
۲. اولین گام برای حرکت انسان در این مسیر شناخت خود است. به همین دلیل است که خودشناسی سودمندترین دانش‌ها شمرده شده است.
۳. در گزینه ۳ شناخت سرمایه‌ها و موانع را کافی بیان کرده است، در صورتی که شناخت، تنها قدم اول است.
۴. در گزینه ۲ عبارت «حرکت به سوی حق» کار عقل نیست چرا که عقل تنها تشخیص‌دهنده است.
۵. حقایق را به وسیله عقل می‌توان دریافت و تشخیص راه درست، مهم‌ترین کارکرد آن است.
۶. گزینه ۲ از آیه قابل برداشت نیست و البته به طور کلی هم تمام انتخاب‌های انسان محترم نمی‌باشد.
- رد گزینه: در این آیه شاکر بودن را به دنبال هدایت آورده که نشان می‌دهد شکر نعمت همان هدایت یافتن است.
- نکته دیگر این که هدایت از ملزومات اختیار است، چراکه بدون هدایت، انسان دارای اختیار نمی‌تواند راه درست را پیدا کند و بالاخره این که وقتی خدا انسان را هدایت می‌کند، یعنی اختیار او و احتمال اشتباه او را در نظر گرفته است. پس هدایت نشانگر اختیار است.
۷. تشخیص راه درست و غلط کار عقل است نه اختیار.
۸. کار نفس لوامه تشخیص نیست چرا که اساساً نفس لوامه پس از ارتکاب به خطا دست به کار می‌شود. (دقت کنید که تشخیص، کار عقل است.)

ایستگاه آموزش

نفس!؟...

کلمه «نفس» در معارف اسلامی با معانی مختلفی استفاده می‌شود و همین می‌تونه به دام خوب برای سؤال‌های کنکور به حساب بیاد. به کاربردهای مختلف نفس دقت کنید:

- ◀ **نفس به معنای وجود:** در آیه «و نَفْسٍ و مَا سَوَّاهَا» کلمه نفس به معنای وجود انسانی است که خدا اون رو متمایل به خوبی و متنفر از بدی خلق کرده.
- ◀ **نفس سرزنشگر:** همون نفس لوامه است که در آیه «و لَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ» مطرح شده و انسان رو پس از گناه توبیخ می‌کنه. (از همون وجود متمایل به نیکی نشأت می‌گیره.)
- ◀ **نفس اماره:** یکی از موانع کمال که دشمن‌ترین دشمن انسان به حساب میاد. (غالباً وقتی بدون پسوند از کلمه نفس استفاده می‌شود، همین نوع نفس مورد نظره.)

۹. علاوه بر این سرمایه‌های بزرگ، خداوند، پیامبران و پیشوایان پاک و دلسوزی را همراه با کتاب راهنما برای ما فرستاد تا راه سعادت را به ما نشان دهند.

آزمون ۱ (درس ۱ تا ۳)

مهرماه

۱. در بین اهداف اصلی، برترین هدف آن است که و، به طوری که سراسر وجود ما را شادابی و بالندگی فراگیرد.

(۱) همه استعدادهای ما را دربرگیرد - در هیچ حدی متوقف نشود.

(۲) همه استعدادهای ما را دربرگیرد - میل به کمال را در انسان تقویت کند.

(۳) میل بی‌نهایت‌طلبی ما را پاسخ‌گو باشد - میل به کمال را در انسان تقویت کند.

(۴) میل بی‌نهایت‌طلبی ما را پاسخ‌گو باشد - در هیچ حدی متوقف نشود.

۲. این که خداوند در قرآن می‌فرماید: «آن کس که تنها زندگی زودگذر دنیا را می‌طلبد، آن مقدار از آن را که بخواهیم، و به هر کس اراده کنیم، می‌دهیم» کدام نکته مستنبط نمی‌شود؟

(۱) این آیه نشان می‌دهد که سازوکار دست‌یابی به بهره‌های دنیا از سوی خداوند قرار داده شده است.

(۲) این آیه نشان می‌دهد که هر کس به دنبال دنیا باشد لزوماً به آن چه بخواهد دست نمی‌یابد.

(۳) این آیه بیانگر این نکته است که بهره‌مندی از دنیا لزوماً نشان‌دهنده برتری افراد نیست.

(۴) این آیه بیان می‌کند که خداوند توجه به دنیا را از این جهت که زودگذر است مردود می‌شمارد.

۳. در تقسیم‌بندی اهداف، اهداف فرعی چگونه اهدافی هستند؟

(۱) اهداف غیرضروری که باید آن‌ها را کنار بگذاریم تا تمام زندگی‌مان متوجه اهداف اصلی شود.

(۲) اهداف غیرضروری که نباید بگذاریم که این اهداف جای اهداف اصلی را بگیرد.

(۳) اهداف پایان‌پذیر که باید آن‌ها را کنار بگذاریم تا تمام زندگی‌مان متوجه اهداف اصلی شود.

(۴) اهداف پایان‌پذیر که نباید بگذاریم که این اهداف جای اهداف اصلی را بگیرد.

۴. از دقت در پیام آیه شریفه «من کان یرید ثواب الدنیا فعند الله ثواب الدنیا و الآخرة» کدام یک از مفاهیم زیر دریافت نمی‌شود؟

(۱) برخی انسان‌ها سرمایه خود را صرف لذت‌های دنیوی می‌کنند و از اهداف بلند انسانی بازمی‌مانند و زیان می‌کنند.

(۲) خداوند می‌خواهد که انسان علاوه بر بهره‌مندی از نعمات مادی، کارهای خود را برای رضای او انجام دهد.

(۳) بندگان واقعی خداوند مانند کوهنوردی هستند که در مسیر رسیدن به قله از مناظر طبیعی مسیر هم لذت می‌برند.

(۴) هدف بزرگ انسان‌ها، به همان میزان که ضامن خوشبختی ماست، نیازمند همت و اراده محکم نیز می‌باشد.

۵. کدام یک از گزینه‌های زیر صحیح نمی‌باشد؟

(۱) کار نفس‌لوامه پس از ارتکاب به گناه شروع می‌شود نه پیش از آن.

(۲) کار پیامبر نشان دادن راه سعادت است نه کمک به پیمودن راه کمال، چراکه انسان موجودی مختار است.

(۳) هدایت الهی مکمل اختیار انسان است نه منافی آن.

(۴) سودمندترین دانش خودشناسی است نه خداشناسی.

۶. نفس‌لوامه از چه سرمایه‌ای نشأت می‌گیرد و در کنار کدام سرمایه ضامن حرکت صحیح انسان در مسیر کمال است؟

(۱) وجدان اخلاقی - عقل (۲) گرایش به نیکی - عقل (۳) وجدان اخلاقی - اختیار (۴) گرایش به نیکی - اختیار

۷. دوست داشتن فضائلی چون صداقت، عزت نفس و عدالت زمینه‌ساز کدام سرمایه می‌باشد و ویژگی این سرمایه چیست؟

(۱) گرایش به نیکی - تشخیص حق از باطل (۲) نفس‌لوامه - تشخیص حق از باطل

(۳) گرایش به نیکی - فروبردن انسان در اندیشه جبران (۴) نفس‌لوامه - فروبردن انسان در اندیشه جبران

۸. نفس «آماره» به چه معناست و در کدام یک از آیات زیر از سرمایه‌ای یاد شده که «نفس اماره» دشمن آن می‌باشد؟

(۱) منع‌کننده از خوبی - آنا هدیناه السبیل...

(۲) منع‌کننده از خوبی - لا أقسم بالنفس اللوامة

(۳) فرمان‌دهنده به بدی - آنا هدیناه السبیل...

(۴) فرمان‌دهنده به بدی - لا أقسم بالنفس اللوامة

۹. شیطان با اتکا به سرمایه مستنبط از مفهوم کدام آیه انسان را فریب می‌دهد و از همین جهت در قیامت به انسان چه می‌گوید؟

(۱) آنا هدیناه السبیل... - این خود شما بودید که از درون، میل به بدی داشتید.

(۲) آنا هدیناه السبیل... - این خود شما بودید که دعوت مرا پذیرفتید.

(۳) و نفس و ما سواها... - این خود شما بودید که از درون، میل به بدی داشتید.

(۴) و نفس و ما سواها... - این خود شما بودید که دعوت مرا پذیرفتید.

آزمون ۲ (درس ۱ تا ۶)

- کدام ویژگی‌ها در انسان است که اگر هدف برگزیده ما باشد می‌گوییم هدف کامل تری است؟
 - تنوع استعدادها - آخرت‌طلبی فطری
 - تنوع استعدادها - بی‌نهایت‌طلبی
 - بی‌اندازه بودن استعدادها - آخرت‌طلبی فطری
 - بی‌اندازه بودن استعدادها - بی‌نهایت‌طلبی
- خداوند در قرآن پراکندگی دل‌های دشمنان اسلام را ناشی از چه موضوعی می‌داند و بروز این مشکل در بین آنان به چه دلیل است؟
 - عدم تعقل - انسان‌ها با تعقل راه صحیح را تشخیص می‌دهند و گرفتار راه‌های پراکنده نمی‌شوند.
 - عدم تعقل - عقل انسان به فضائی چون همبستگی، صداقت و همکاری متمایل و از پراکندگی و اختلاف بیزار است.
 - عدم توجه به فطرت - راه فطرت راه خداست و در آن پراکندگی نیست.
 - عدم توجه به فطرت - فطرت انسان را به سوی مواردی مانند اتحاد و همبستگی دعوت می‌کند.
- نفس لؤامه که اصلی آن آیه است پس از ارتکاب به گناه، انسان را در اندیشه جبران فرومی‌برد.
 - علت - «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ...»
 - علت - «و نفس و ما سؤاها...»
 - معلول - «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ...»
 - معلول - «و نفس و ما سؤاها...»
- عبارت «لا خوف عليهم و لا هم يحزنون» وضعیت کسانی را بیان می‌کند که با و به مفهوم آیه شریفه هم اعتقاد دارند.
 - ایمان به خدا - انجام عمل صالح - «إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْخَيْرُ»
 - ایمان به خدا - ایمان به آخرت - «إِنَّ الدَّارَ الْآخِرَةَ لَهِيَ الْخَيْرُ»
 - ایمان به آخرت - انجام عمل صالح - «و ما خلقت الجن و الإنس إلا ليعبدون»
 - ایمان به خدا - ایمان به آخرت - «و ما خلقت الجن و الإنس إلا ليعبدون»
- در برخی آیات، خداوند توجه منکران معاد را به جلب می‌کند و توانایی خود در آفرینش را تذکر می‌دهد. در این آیات نشان داده می‌شود که
 - حکمت الهی - خدایی که انسان را در ابتدا با این همه استعداد خلق کرده، او را بیهوده رها نمی‌کند.
 - پیدایش نخستین - خدایی که انسان را در ابتدا با این همه استعداد خلق کرده، او را بیهوده رها نمی‌کند.
 - حکمت الهی - خدایی که در ابتدا انسان را خلق کرده، می‌تواند بار دیگر نیز او را زنده کند.
 - پیدایش نخستین - خدایی که در ابتدا انسان را خلق کرده، می‌تواند بار دیگر نیز او را زنده کند.
- آنان که «برای خدا مثال آورده و می‌گویند: کیست که این استخوان‌های پوسیده را دوباره زنده کند؟» را فراموش کرده‌اند و آنان که تصورشان این است که «أنکم إلینا لا ترجعون» را از یاد برده‌اند.
 - رستاخیز طبیعت - حکمت الهی
 - رستاخیز طبیعت - عدالت الهی
 - آفرینش نخستین - حکمت الهی
 - آفرینش نخستین - عدالت الهی
- خداوند کسانی را که با ناباوری به معاد نگاه می‌کند به چه چیزی ارجاع داده و به آنان چه می‌فرماید؟
 - حکمت الهی - آیا فکر می‌کنید که شما را بیهوده خلق کرده‌ایم.
 - رستاخیز طبیعت - خداست که زمین مرده را پس از مرگش زنده می‌کند.
 - حکمت الهی - خداست که زمین مرده را پس از مرگش زنده می‌کند.
 - رستاخیز طبیعت - آیا فکر می‌کنید شما را بیهوده خلق کرده‌ایم.
- انسانی که با میل به جاودانگی پا در مسیر شهادت گذاشته است چه درکی از خداوند داشته و چه آیه‌ای را نصب‌العین خویش قرار داده است؟
 - خداوند حکیم پاسخ به گرایش او را پیش‌بینی کرده است - «أفحسبتم أنما خلقناکم عبثاً»
 - خداوند عادل عمل او را بدون پاداش قرار نمی‌دهد - «أفحسبتم أنما خلقناکم عبثاً»
 - خداوند حکیم پاسخ گرایش او را پیش‌بینی کرده است - «أم نجعل الذین آمنوا و عملوا الصالحات...»
 - خداوند عادل عمل او را بدون پاداش قرار نمی‌دهد - «أم نجعل الذین آمنوا و عملوا الصالحات...»
- اگر بدون بیان استدلال در مسئله معاد تنها آیه وجود داشت ما باید با اتکا به اصل خود را آماده می‌کردیم.
 - «الله لا اله الا هو لیجمعنکم...» - حکمت الهی
 - «أفحسبتم أنما خلقناکم عبثاً» - حکمت الهی
 - «الله لا اله الا هو لیجمعنکم...» - دفع خطر احتمالی
 - «أفحسبتم أنما خلقناکم عبثاً» - دفع خطر احتمالی
- «تقویت آداب و رسوم غلط در ازدواج» نمونه‌ای از اعمال است که در موجب عذاب انسان می‌شود.
 - مانتقدم - قیامت
 - مانتاخر - برزخ
 - مانتقدم - برزخ و قیامت
 - مانتاخر - برزخ و قیامت

آزمون ۳ (دروس ۷ تا ۹)

۱. آیه شریفه «إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَّ سَيَصْلُونَ سَعِيرًا» بیانگر چه مفهومی می‌باشد؟

- ۱) تجسم عمل انسان در قیامت که همان جنبه ظاهری و باطنی عمل اوست.
- ۲) عمیق‌ترین رابطه میان عمل و پاداش آن که در قیامت رخ می‌دهد.
- ۳) رویدادی که در آخرت و همزمان با کنار رفتن پرده‌ها رخ می‌دهد.
- ۴) حقیقت عمل یک انسان که تصویر ضبط شده رفتار دنیوی اوست.

۲. آن‌جا که «تناسب میان جرم و کیفر مهم می‌شود» و جایی که «انسان‌ها نمی‌توانند تغییری در رابطه بین عمل و جزای آن ایجاد کنند و فقط خود را هماهنگ می‌کنند» در واقع رابطه و بیان شده است.

- ۱) قراردادی-طبیعی ۲) طبیعی-عینی ۳) عینی-طبیعی ۴) طبیعی-قراردادی

۳. در عرصه دوزخ سخن «خود را ملامت کنید» را چه کسی بیان می‌کند و علت آن چه می‌باشد؟

- ۱) شیطان- دادن عمر کافی به هر انسان و امکان جبران خطاها ۲) شیطان- اختیار انسان در انجام اعمال و عدم اجبار او
۳) ملائکه عذاب- اختیار انسان در انجام اعمال و عدم اجبار او ۴) ملائکه عذاب- دادن عمر کافی به هر انسان و امکان جبران خطاها

۴. ناله حسرت دوزخیان تمام موارد زیر را شامل می‌شود به جز

- ۱) مادر دنیا نماز نمی‌خواندیم و از محرومان دستگیری نمی‌کردیم.
- ۲) همراه بدکاران در معصیت خدا فرو رفتیم و روز رستاخیز را تکذیب کردیم.
- ۳) ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست انتخاب نمی‌کردیم که ما را از یاد خدا بازدارد.
- ۴) پروردگارا! شقاوت بر ما چیره شد، ما را از این جا بیرون بر.

۵. بیان «مگر پیامبران برای شما دلایل روشنی نیاوردند؟» و «اگر به دنیا بازگردید همان راه گذشته را در پیش می‌گیرید.» و «خداوند به وعده خود وفا کرد.» به ترتیب از زبان چه کسانی بیان می‌شود؟

- ۱) خداوند- فرشتگان الهی- دوزخیان ۲) خداوند- فرشتگان الهی- نیکوکاران
۳) فرشتگان الهی- خداوند- دوزخیان ۴) فرشتگان الهی- خداوند- نیکوکاران

۶. بهشتیان بیش از همه از چه چیز مسرورند و ترنم ایشان در بهشت چه می‌باشد؟

- ۱) مسرور از پیروزی در مبارزه با نفس و شیطان و تسبیح خدا ترنم ایشان است.
- ۲) مسرور از وصول به مقام خشنودی خدا و تسبیح خدا ترنم ایشان است.
- ۳) مسرور از پیروزی در مبارزه با نفس و شیطان و حمد خدا ترنم ایشان است.
- ۴) مسرور از وصول به مقام خشنودی خدا و حمد خدا ترنم ایشان است.

۷. اگر از زبان حضرت علی علیه السلام خطاب به خویش بگوییم: «ای نفس! امروز روزی بود که بر تو گذشت و دیگر بازمی‌گردد»، کدام یک از گام‌های بندگی را برداشته‌ایم و کدام یک از اقدامات در مسیر قرب الهی با این گام مرتبط می‌باشد؟

- ۱) محاسبه و ارزیابی- سرزنش و عتاب خویش در صورت سستی ورزیدن ۲) مراقبت- برداشتن عوامل سستی در طول مسیر
۳) محاسبه و ارزیابی- برداشتن عوامل سستی در طول مسیر ۴) مراقبت- سرزنش و عتاب خویش در صورت سستی ورزیدن

۸. برای گام نهادن در مسیر بندگی و ثابت قدم ماندن در این راه اقداماتی لازم است که قدم اول و آخر آن به ترتیب عبارت‌اند از:

- ۱) عهد بستن با خدا- مراقبت ۲) عهد بستن با خدا- محاسبه و ارزیابی
۳) تصمیم و عزم برای حرکت- مراقبت ۴) تصمیم و عزم برای حرکت- محاسبه و ارزیابی

۹. عزم به چه معناست و آدمی با عزم خود قادر به چه کاری می‌باشد؟

- ۱) اختیار و انتخاب- آن‌چه را که باعث کمال اوست برگزیده و به سوی آن حرکت کند.
- ۲) اراده و قصد- آن‌چه را که باعث کمال اوست برگزیده و به سوی آن حرکت کند.
- ۳) اختیار و انتخاب- آن‌چه را که انتخاب کرده عملی کند و سرنوشت خویش را رقم بزند.
- ۴) اراده و قصد- آن‌چه را که انتخاب کرده عملی کند و سرنوشت خویش را رقم بزند.

۱۰. امام علی علیه السلام آفت گذشت ایام را در مسیر حرکت به سوی کمال چه چیز معرفی می‌کنند و راه برون رفت از این آفت چیست؟

- ۱) از هم گسیختگی تصمیم‌ها و کارها- تجدید عهد مستمر ۲) از هم گسیختگی تصمیم‌ها و کارها- مراقبت
۳) سستی در عمل و تشویش ذهن- تجدید عهد مستمر ۴) سستی در عمل و تشویش ذهن- مراقبت

آزمون ۴ (دروس ۷ تا ۱۲)

- تنها مصاحبی که مصاحبتش از انسان، در همه مراتب حیات، از او انفصال ناپذیر است، می باشد که در عرصه قیامت می شود. (سراسری تجربی ۹۳)
 - صورت حقیقی اعمال - عین آن نمایان
 - ایمان و اعتقاد راستین - عین آن نمایان
 - صورت حقیقی اعمال - تصویر آن نمایش داده
 - ایمان و اعتقاد راستین - تصویر آن نمایش داده
- ترنم جاری بر زبان بهشتیان، و مصاحب آنان و بهشت برای آنان است. (سراسری زبان ۹۳)
 - «سبحانک اللهم» - فرشتگان - دارالخلود
 - «الحمد لله رب العالمین» - فرشتگان - دارالخلود
 - «سبحانک اللهم» - خداوند - دارالسلام
 - «الحمد لله رب العالمین» - خداوند - دارالسلام
- کدام یک از عبارات زیر مقام گویی پیامبر ﷺ را به درستی تشریح نکرده است؟
 - چون در الگو گرفتن از پیامبر ﷺ ما نمی توانیم عین ایشان شویم پس تنها در برخی از امور از ایشان پیروی می کنیم.
 - اسوه بودن پیامبر ﷺ مربوط به اموری که به طور طبیعی و با تحولات صنعتی تغییر می کنند، نیست.
 - برنامه ریزی و تقسیم وقت ایشان به سه بخش عبادت، امور خانه و امور شخصی برای ما الگوست.
 - قرآن کریم ما را به الگو گرفتن از پیامبر ﷺ و خود ایشان ما را به الگوگیری از اهل بیت ﷺ بعد از خودشان ارجاع می داده اند.
- مقابله با آفت عهدشکنی با چه اقدامی حاصل می شود و بنا به فرموده امام علی (ع) کسی که در پی گذشت ایام توجه لازم را نداشته باشد دچار چه مشکلی می شود؟
 - محاسبه و ارزیابی - از هم گسیختگی تصمیم ها
 - مراقبت - از هم گسیختگی تصمیم ها
 - محاسبه و ارزیابی - عقب نشینی از اهداف بلند
 - مراقبت - عقب نشینی از اهداف بلند
- از کنار هم گذاشتن آیه «قل إن كنتم تحبون الله...» و حدیث «ما احب الله من عساه» این نکته قابل برداشت است که مسیر جلب محبت خدا، و طی این طریق با امکان پذیر می شود.
 - خالی کردن دل از محبت غیر خداست - پر کردن دل از محبت پیامبر ﷺ و ائمه (ع)
 - خالی کردن دل از محبت غیر خداست - تبعیت از اوامر پیامبر ﷺ و ائمه (ع)
 - اطاعت خدا و عدم معصیت اوست - تبعیت از اوامر پیامبر ﷺ و ائمه (ع)
 - اطاعت خدا و عدم معصیت اوست - پر کردن دل از محبت پیامبر ﷺ و ائمه (ع)
- این حدیث حضرت علی (ع) که می فرمایند: «ارزش هر کس به اندازه چیزی است که دوست می دارد»، ارزش کدام گروه قرآنی را پایین می آورد؟
 - «و من الناس من يتخذ من دون الله اندادا»
 - «إن الذين يأكلون أموال الیتامی ظلماً»
 - «إن كنتم تحبون الله فاتبعونی یحببکم الله»
 - «و الذين آمنوا أشد حبا لله»
- «گفتن با توجه تکبیر» و «اقامة به موقع نماز» به ترتیب چه اثری به دنبال دارد؟
 - عدم توجه به آنچه در مقابل خداست - پایبندی به عهدی که با خدا بسته ایم.
 - توجه مدام به عظمت خدای متعال - پایبندی به عهدی که با خدا بسته ایم.
 - عدم توجه به آنچه در مقابل خداست - دوری از بی نظمی در زندگی
 - توجه مدام به عظمت خدای متعال - دوری از بی نظمی در زندگی
- بنا به فرموده امام صادق (ع) هر کس می خواهد بداند نمازش پذیرفته شده یا نه، باید چه کند و مطابق با بیان رسول خدا ﷺ چه عملی باعث عدم قبولی نماز و روزه تا چهل روز می شود؟
 - ببینید تا چه حد در نماز خود حضور قلب داشته است - غیبت کردن
 - ببینید نماز او تا چه حد او را از گناه باز داشته است - ناراحت کردن پدر و مادر
 - ببینید نماز او تا چه حد او را از گناه باز داشته است - غیبت کردن
 - ببینید تا چه حد در نماز خود حضور قلب داشته است - ناراحت کردن پدر و مادر
- بنا به فرموده امام علی (ع) مثل انسان های بی تقوا مثل چیست و عاقبت ایشان چه می باشد؟
 - انسان هایی که بر اسب چموش سوار شده اند - گرفتاری در آتش جهنم
 - انسان هایی که بر اسب چموش سوار شده اند - سقوط در اوج گمراهی
 - انسان هایی که بر لبه پرتگاه حرکت می کنند - سقوط در اوج گمراهی
 - انسان هایی که بر لبه پرتگاه حرکت می کنند - گرفتاری در آتش جهنم

مهرماه

آزمون ۴

۱۲۵

دروس ۷ تا ۱۲

درس ۷

۱۲. خداوند ترنم بهشتیان و جایگاه ایشان را به ترتیب با چه عباراتی معرفی می‌کند؟

- (۱) «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ - دَارُ النَّعْمِ»
- (۲) «سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ - دَارُ السَّلَامِ»
- (۳) «الْحَمْدُ لِلَّهِ - دَارُ النَّعْمِ»
- (۴) «الْحَمْدُ لِلَّهِ - دَارُ السَّلَامِ»

۱۳. منظور از «تجسم خود عمل» که یکی از نمونه‌های رابطه بین عمل و جزای آن است چه می‌باشد و امتیاز آن نسبت به دیگر موارد در چیست؟

- (۱) جنبه باطنی عمل - عمیق‌تر بودن آن
- (۲) اثر عینی خود عمل - تغییرناپذیری آن
- (۳) جنبه باطنی عمل - تغییرناپذیری آن
- (۴) اثر عینی خود عمل - عمیق‌تر بودن آن

درس ۸

۱۴. منظور از عبارت «نیکوترین الگو» که برای پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ از سوی قرآن مطرح شده است عبارت است از این که

- (۱) پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ در هر زمان و در همه امور زندگی بهترین الگو است.
- (۲) پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ در برخی امور زندگی که در گذر زمان ثابت هستند، بهترین الگوی زندگی است.
- (۳) هر الگویی که غیر از پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ در نظر گرفته شود، نمی‌تواند انسان را به مقصد برساند.
- (۴) مقام الگویی پیامبر اکرم صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ در زمان خود ایشان بالاترین مرتبه را داشته است.

درس ۹

۱۵. عبارت «لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ» که است به ترتیب مرکب از یک و است.

- (۱) مهم‌ترین شعار اسلام - «نه» - «آری»
- (۲) مهم‌ترین شعار اسلام - «آری» - «نه»
- (۳) پایه و اساس بنای اسلام - «آری» - «نه»
- (۴) پایه و اساس بنای اسلام - «نه» - «آری»

۱۶. مقصود از عبارت «تولّی و تبرّی» به ترتیب چه می‌باشد؟

- (۱) نیکی در حق دوستان خدا - جهاد با دشمنان خدا
- (۲) جهاد با دشمنان خدا - نیکی در حق دوستان خدا
- (۳) دوستی با خدا و دوستان خدا - بیزاری از باطل و پیروان او
- (۴) بیزاری از باطل و پیروان او - دوستی با خدا و دوستان خدا

درس ۱۰

۱۷. عبارت «تقوا» به معنای است و از این جهت انسان باتقوا

- (۱) انجام ندادن - اهل کار حرام نیست.
- (۲) دست کشیدن - اهل امساک است.
- (۳) حفاظت - بر خود مسلط است.
- (۴) ملاحظه - اهل دقت است.

درس ۱۱

۱۸. «عفاف» چگونه حالتی است و چه نسبتی با عدم افراط در آراستگی دارد؟

- (۱) حالتی است که سبب می‌شود فرد از مسیر اعتدال و میانه‌روی خارج نشود - معلول
- (۲) حالتی است که سبب می‌شود فرد از مسیر اعتدال و میانه‌روی خارج نشود - علت
- (۳) حالتی است که سبب می‌شود انسان به سوی گناه نرود - علت
- (۴) حالتی است که سبب می‌شود انسان به سوی گناه نرود - معلول

۱۹. عبارت «تبرّج» به معنای است و قرآن آن را کاری می‌نامد.

- (۱) زیاده‌روی در آراستگی - جاهلانه
- (۲) زیاده‌روی در آراستگی - شیطانی
- (۳) آراستگی برای جلب توجه - جاهلانه
- (۴) آراستگی برای جلب توجه - شیطانی

درس ۱۲

۲۰. عبارت قرآنی «يُدْنِينَ عَلِيَهُنَّ مِنَ الْجَلَابِيهِنَّ» به چه معناست و چه مسأله‌ای را مطرح می‌کند؟

- (۱) نزدیک کردن پوشش به خود - حدود پوشش
- (۲) نزدیک کردن پوشش به خود - ضرورت حجاب
- (۳) دینداری در نحوه پوشش - ضرورت حجاب
- (۴) دینداری در نحوه پوشش - حدود پوشش

آزمون جامع

۱. از دقت در آیه شریفه «و ما خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ ما بَيْنَهُمَا لِاعْبِيْن ما خَلَقْنَاهُما إِلَّا بِالْحَقِّ» کدام یک از پیام‌های زیر مفهوم می‌گردد؟

- ۱) در آفرینش هستی، انسان به عنوان موجود برتر، تنها مخلوق دارای هدف می‌باشد.
- ۲) عبارت «بالحق» در این آیه به حقیقت هستی که در ورای ظاهر مادی آن است اشاره دارد.
- ۳) در پس خلقت موجودات جهان هدفی وجود دارد که از حکمت خالق آن نشأت می‌گیرد.
- ۴) آسمان و زمین دارای خلقت مشابهی هستند و هدف خاصی را دنبال می‌کنند.

۲. کدام یک از عبارات زیر در مورد هدف و هدایت مخلوقات نادرست است؟

- ۱) انسان بی‌نهایت‌طلب، همواره در حال انتخاب هدف‌های پایان‌ناپذیر و تمام‌نشدنی است.
- ۲) گیاهان و حیوانات با استمداد از گزینه به سوی هدف خویش در حرکت هستند.
- ۳) این که انسان ابتدا باید هدف از خلقت خود را بشناسد و سپس آن را انتخاب کند منشأ تفاوت او با سایر مخلوقات است.
- ۴) حیوانات و گیاهان هدف‌های محدودی دارند که با رسیدن به سرحدی از رشد، متوقف می‌شوند.

۳. اگر بگوییم خداوند به مرتبه‌ای از نفس انسان قسم خورده است به کدام جنبه نفس اشاره کرده‌ایم و مسبب آن را می‌توانیم در کدام آیه پیدا کنیم؟

- ۱) لَوامه - «و نفس و ما سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا»
- ۲) مطمئنه - «و نفس و ما سَوَّاهَا فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَ تَقْوَاهَا»
- ۳) لَوامه - «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَ إِمَّا كَفُورًا»
- ۴) مطمئنه - «إِنَّا هَدَيْنَاهُ السَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَ إِمَّا كَفُورًا»

۴. شیطان با در نظر گرفتن چه عاملی و با چه عبارتی انسان را مقصر می‌شمارد؟

- ۱) نفس پرستی انسان - خداوند به خاطر تو (انسان) مرا از بهشت بیرون کرد ولی تو مرا به دوستی با خود گرفتی.
- ۲) اختیار انسان - خداوند به خاطر تو (انسان) مرا از بهشت بیرون کرد ولی تو مرا به دوستی با خود گرفتی.
- ۳) نفس پرستی انسان - این خودتان بودید که دعوت مرا پذیرفتید پس امروز خودتان را ملامت کنید.
- ۴) اختیار انسان - این خودتان بودید که دعوت مرا پذیرفتید پس امروز خودتان را ملامت کنید.

۵. حضرت رسول اکرم ﷺ فرمودند: «باهوش‌ترین مؤمنان کسانی هستند که»

- ۱) مرگ را غروبی می‌دانند که طلوعی درخشان‌تر در پیش روی خود دارد.
- ۲) راضی به زندگی دنیا نشده‌اند و به ملاقات پروردگارش ایمان دارند.
- ۳) مرگ را جز سعادت و زندگی با ظالمان را جز ننگ و خواری نمی‌بینند.
- ۴) فراوان به یاد مرگ‌اند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند.

۶. بین «میل به جاودانگی»، «بی‌ارزش شدن زندگی چند روزه» و «انکار معاد» چه رابطه‌ای برقرار است؟

- ۱) اولی و سومی معلول دومی هستند.
- ۲) اولی و دومی علت سومی هستند.
- ۳) اولی و سومی علت دومی هستند.
- ۴) اولی علت دومی و سومی است.

۷. «گرایش به بقا و جاودانگی» و «محدود بودن عمر انسان در دستیابی به کمالات» به ترتیب دلیل بر معاد در پرتو الهی و دلیل بر

- معاد در پرتو الهی است.
- ۱) امکان - عدل - امکان - عدل
 - ۲) ضرورت - عدل - ضرورت - عدل
 - ۳) امکان - حکمت - امکان - حکمت
 - ۴) ضرورت - حکمت - ضرورت - حکمت

۸. از دیدگاه پیامبران الهی، لازمه ایمان به خدا، ایمان به و پاسخ مناسب به استحقاقات انسان‌ها، لازمه الهی است که را به تصویر می‌کشد.

- ۱) نبوت - عدل - امکان
- ۲) آخرت - عدل - ضرورت
- ۳) نبوت - حکمت - ضرورت
- ۴) آخرت - حکمت - امکان

۹. عبارت قرآنی «حتی إذا جاء أَحَدَهُم المَوْت قال رَبِّ ارْجِعْون لعلی اعمل صالحاً فیما ترکت»، مفهوم را به تصویر می‌کشد. (سراسری زبان ۸۸)

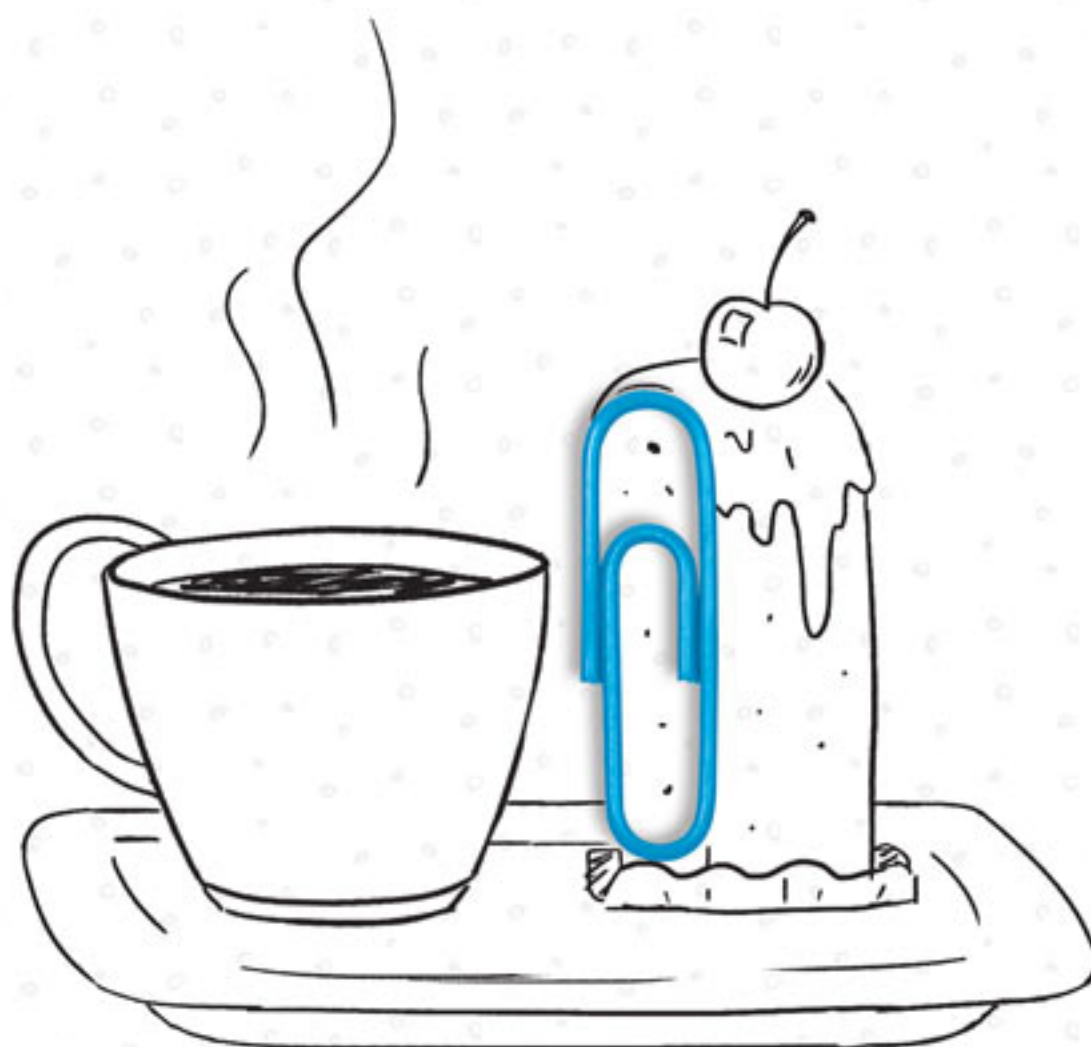
- ۱) اعمال نیکوی ترک‌شده، قابل جبران نیست.
- ۲) مرگ، پایان بخش همه آرزوهای تحقق‌نیافته است.
- ۳) با تحقق توفی، فعالیت آگاهانه روح و جسم دوام می‌یابد.
- ۴) با تحقق توفی، فعالیت آگاهانه روح هم‌چنان ادامه دارد.

۱۰. سخن پیامبر اکرم ﷺ که فرمودند: «قسم به کسی که جانم در دست اوست، ایشان به این کلام از شما شنواترند و فقط بر پاسخ دادن توانا نیستند.» درباره در جنگ و بیانگر است. (سراسری تجربی ۸۷)

- ۱) منافقان و کفار کشته شده - بدر - ممت برزخی
- ۲) منافقان و کفار کشته شده - خندق - حیات برزخی
- ۳) بزرگان کشته شده لشکر کفار - بدر - حیات برزخی
- ۴) بزرگان کشته شده لشکر کفار - خندق - ممت برزخی

پیوست (درس ویژه انسانی)

کتاب «دین و زندگی» سال دهم برای رشته انسانی ۱۴ درس است که دو درس ۳ و ۱۰ در کتاب دین و زندگی رشته‌های ریاضی و تجربی وجود ندارد. بنابراین به منظور استفاده دانش‌آموزان در تمامی رشته‌ها، دو درس ویژه انسانی (خود حقیقی و اعتماد بر او) را هم به همراه درسنامه کامل نموداری و تست‌های تألیفی و سراسری تقدیم می‌کنیم.

آزمون عبارات

درس ۱

- عبارت «حق بودن آفرینش آسمان» به معنای خلقت آن هاست.
 - بازیچه نبودن
 - هدفدار بودن
 - حکیمانه بودن
 - عادلانه بودن
- منظور از عبارت «زیرکی» در انتخاب هدف زندگی چیست؟
 - انسان هدف خود را طوری انتخاب کند که میل به بی‌نهایت‌طلبی او را پاسخ دهد.
 - انسان از سرمایه‌های ارزشمندی چون عقل و نفس لوامه در انتخاب هدف بهره گیرد.
 - انسان هدف خود را طوری تعیین کند که به کمال اخروی دست یابد.
 - انسان اهدافی را انتخاب کند که دربرگیرنده اهداف دیگر هم باشد.

درس ۲

- عبارت «نفس اماره» به چه معنا است و چگونه دشمنی به شمار می‌رود؟
 - امرکننده به بدی - دشمن‌ترین دشمن انسان
 - امرکننده به بدی - دشمن قسم‌خورده انسان
 - بازدارنده از خوبی - دشمن‌ترین دشمن انسان
 - بازدارنده از خوبی - دشمن قسم‌خورده انسان
- عبارت «نفس لوامه» به چه معنا است و از کدام سرمایه نشأت می‌گیرد؟
 - نفس سرزش‌گر - عقل
 - نفس سرزش‌گر - گرایش به نیکی
 - نفس امرکننده به خوبی - عقل
 - نفس امرکننده به خوبی - گرایش به نیکی
- عبارت «خودشناسی» که به معنی است، دانش‌ها می‌باشد.
 - شناخت هدف خداوند از خلقت انسان - عالی‌ترین
 - شناخت هدف خداوند از خلقت انسان - سودمندترین
 - شناخت سرمایه‌ها و موانع در مسیر کمال - عالی‌ترین
 - شناخت سرمایه‌ها و موانع در مسیر کمال - سودمندترین

درس ۳

- عبارت «الحيوان» که در آیات قرآن برای آخرت به کار رفته است حاصل کدام یک از مفاهیم زیر نمی‌باشد؟
 - اصالت آخرت نسبت به دنیا
 - حقیقی بودن آخرت در برابر مجازی بودن دنیا
 - برتری آخرت نسبت به دنیا
 - ارزش بالاتر حیات اخروی

درس ۴

- عبارت «امکان» و «ضرورت» به ترتیب و معاد را رد می‌کند و «پیدایش نخستین» استدلالی برای مورد است.
 - بعید بودن - عدم لزوم - اولی
 - بعید بودن - عدم لزوم - دومی
 - عدم لزوم - بعید بودن - اولی
 - عدم لزوم - بعید بودن - دومی

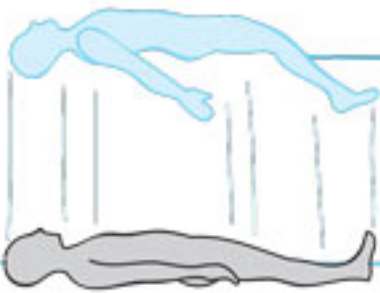
درس ۵

- عبارت «ما تقدّم» به چه اعمالی گفته می‌شود و پرونده آن چه زمان بسته می‌شود؟
 - پیش از مرگ فرستاده می‌شود - قیامت
 - پس از مرگ فرستاده می‌شود - پایان دنیا
 - پیش از مرگ فرستاده می‌شود - مرگ
 - پس از مرگ فرستاده می‌شود - حساب و کتاب
- عبارت «توقی» در لغت به معنای چیست و چه زمانی رخ می‌دهد؟
 - دادن پاداش و جزای کامل - پس از اتمام قیامت
 - دادن پاداش و جزای کامل - پیش از ورود به آخرت
 - دریافت تمام و کمال روح - پس از پایان برزخ
 - دریافت تمام و کمال روح - پیش از ورود به برزخ
- عبارت «ماتأخّر» مختص اعمالی است که به پرونده اعمال اضافه شده و تا ادامه دارد.
 - پس از مرگ - پایان دنیا
 - پیش از مرگ - پایان دنیا
 - پس از مرگ - شروع حساب و کتاب برزخی
 - پیش از مرگ - شروع حساب و کتاب برزخی
- عبارت «برزخ» در لغت به چه معناست و تا چه زمانی ادامه دارد؟
 - حائل بین دو چیز - قیامت
 - محل حسابرسی به اعمال - ابد
 - حائل بین دو چیز - ابد
 - محل حسابرسی به اعمال - قیامت

درس سوم

خود حقیقی

ابعاد وجودی انسان

انسان موجودی است که دارای دو بُعد جسمانی و روحانی می‌باشد.

جان بلندی داشت، تن پستی خاک مجتمع شد خاک پست و جان پاک
چون بلند و پست با هم یار شد آدمی اعجوبه‌ اسرار شد

بُعد جسمانی

ویژگی‌ها:

بُعد جسمانی و مادی انسان مانند سایر اجسام و مواد تجزیه و تحلیل می‌پذیرد و سرانجام فرسوده و متلاشی می‌گردد و به مکان و زمان نیازمند و محدود است.

بُعد روحانی

ویژگی‌ها:

تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد (ولی تغییر می‌پذیرد)، متلاشی نمی‌شود و بعد از مرگ بدن باقی می‌ماند و آگاهی و حیات خود را از دست نمی‌دهد. این بُعد است که به ماتوانایی انتخاب و تصمیم‌گیری می‌دهد و به دنبال کمالات نامحدود است و توانایی درک واقعیت، تفکر و اندیشه به مامی بخشد. این بُعد است که با کسب فضایل، مقرب درگاه خدا و مسجود فرشتگان می‌شود و با تن دادن به رذایل تا اعماق جهنم سقوط می‌کند.

دلایل اثبات بُعد روحانی

۱ ثابت بودن خود

تعریف: هر کسی درک روشنی از خود دارد و در اثبات وجود چیزی که از آن تعبیر به «من» می‌کند به هیچ گونه استدلالی احتیاج ندارد. (این در حالی است که جسم او در گذر زمان تغییر می‌کند.)
دلیل ثبات من: برای ثبات من انسان باید محوری ثابت وجود داشته باشد که به پشتوانه آن انسان بتواند بعد از سال‌ها و در عین تغییرات جسمی، بگوید من همان کسی هستم که در فلان زمان متولد شده‌ام. این همان بُعد روحانی وجود انسان است. اگر شخصیت یا من انسان وابسته به جسم او باشد، باید در دوران عمر بارها عوض شده و به شخص دیگری تبدیل شده باشد.
نتایج وجود من ثابت:

قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد بر پایه پذیرش همین «من» ثابت بنا شده است.
از دست دادن بخشی از اندام سبب این نمی‌شود که فرد احساس کند بخشی از هویتش را از دست داده است.

۲ خواب و رؤیای صادق

تعریف: برخی خواب‌ها که خبر از حوادث گذشته یا رویدادهای آینده می‌دهند و یا نشان‌دهنده مکان‌هایی هستند که هرگز آن‌جا را ندیده‌ایم. (این در حالی است که جسم انسان در رختخواب است و چشم و گوش فعالیت ندارد.)
نمونه‌ای از رؤیای صادق که در قرآن ذکر شده ماجرای خواب حضرت یوسف عَلَيْهِ السَّلَام و تعبیر آن در سال‌های بعد است.

اندیشه و تحقیق

- منظور از خود حقیقی چیست؟ این خود چه ویژگی‌هایی دارد؟
خود حقیقی، همان است که از آن تعبیر به «من» می‌شود. هر کس درک روشنی از «خود» دارد. این خود ثابت است. یعنی یک محور ثابت و حقیقت تغییرناپذیر دارد و وابسته به جسم نیست.
- خود حقیقی چگونه با موضوع قضاوت قاضی در دادگاه ارتباط پیدا می‌کند؟
قوانین و مقررات جامعه و روابط بین افراد بر پایه پذیرش همین «من» ثابت و خود حقیقی است، و گرنه کسی که مثلاً بیست سال پیش جنایتی کرده است نباید مورد محاکمه قرار گیرد؛ در صورتی که همه معتقدیم او همان انسان بیست سال پیش است و او را محاکمه و مجازات می‌کنیم، اگرچه سنی از او گذشته و ظاهرش تغییر کرده است.